

ΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΚΟΜΙΤΑΤΟΥ

Βουλγαρική συμμαχία προδύλου εϊσβαλοϋσα εις την Μακεδονίαν υπό την αρχηγίαν αξιωματικού του Βουλγαρικού στρατού, φέρουσα το ψευδώνυμον «Μπαμπάτα». Η συμμαχία αϋτη, προ του εξέλθη του Βουλγαρικού εδάφους, εφωτογραφήθη, ως ανωτέρω, εν Βάρνη.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΡΙΤΗΣ

Είναι πολλά χρόνια εφότος έφεινε ή ιστορία, που θα σās διηγηθώ. Ο Μικρός Κριτής σήμερα είναι γέρος με παιδιά και μ' άγγονια, και με διγγογα, αν και ή Μοϊρα δεν άξίωσε να χαϊδέψη δικό του παιδί. Αλλά το ίδιο πράγμα είναι. Τα παιδιά, τ' άγγονια και τὰ διγγογα, είναι του άφερφου του, μικρότερου του κατά την ήλικία, σαν και δικά του είναι.

Ο Μικρός Κριτής, Σπύρος λεγόμενος, είναι και δεν είναι δέκα χρονών, όταν για πρώτη φορά, ακολουθώντας το άναγκαιο έθιμο της Πατρίδος του, ξεκίνησε για την Σεπτεμιά την Κίρκη αυτή του Ήπειρωτικού κόσμου. Ο πατέρας του, ο κύρ-Χρήστος Κριτής λεγόμενος απ' όλη την επαρχία, γιατί ήταν πραγματικώς ο δικαστής της, τον συνώδεψε ως τὰ Γιάννινα. Την ώρα του ξεχωρισμού, που ο Ρόβας ο Καρβανάρης είχε έτοιμα τὰ μουλάρια του και τ' άλογά του, και φωνάζει σαν άλλος δήμιος. «Τό καρβάνι είν' έτιμο!!!» όλοι οι συγγενίδες, που παρακολουθούσαν τους ξεγιτημένους τους, τους ξεμονάχωναν και τους έλεγαν τὰ ύστερα λόγια του ξεχωρισμού. Ήταν καμμιά είκοσάρια οι ξεγιτημένοι. Άλλος είχε μάνα, άλλος πανέρα, άλλος θεϊό ή θειά, και άλλος μεγαλύτερο άδελφό ή αδελφή. Τι πικρή ώρα, ή ώρα του ξεχωρισμού! όλο το αίμα μαζώνεται στην καρδιά, το πρόσωπο συνθροπάζει, και τὰ μάτια βορρακόνουν από δάκρυα.

«Κι' ό ζωντανός ξεχωρισμός παρηγοριά δεν έχει». Λέγει το ήπειρωτικό τραγούδι. Αλήθεια δεν έχει παρηγοριά ό ζωντανός ό ξεχωρισμός! Χάνει από τὰ μάτια του έναν άνθρωπο ζωντανό, κι' εκείνος, που φεύγει και πάει, κι' εκείνος που μένει πίσω, και δε χάνει έναν πεθαμένο.

Ο Καρβανάρης ο Ρόβας έαχισε από τή μιὰ την άκρη ως την άλλη την πλατύχωρη αυλή του χωριού, κι' έλεγε: «Τελειώσατε γλήγορα! πέρασε ή ώρα». Πώς περνούν γλήγορα οι ώρες του ξεχωρισμού! Οι καρδιάς χτυποϋσαν δυνατώτερα, τὰ μάτια δάκρυζαν και κάπου κάπου άκούονταν και ξεφωνητό μάνας ή άδερφής. Πώς περνούν γλήγορα οι

ώρες του ξεχωρισμού! Και φτερά αν είχαν, δεν θα περνούσαν, και δεν θάφηναν γλήγορώτερα!

Τέλος ο Καρβανάρης ο Ρόβας καθάληχερε ένα χρυσοκάπουλο μουλάρι και χτυπώντας το με τους φτεροιστήρες του, πετάχτηκε έξω από την ορθάνοικτη θύρα του χανιού, σαν άστραπή. Όλοι οι ξεγιτημένοι άγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν με τους δικούς τους και καθάληχεσαν κι' αυτοί με μάτια θολωμένα από τὰ δάκρυα του πόνου της πατρίδας, του σπιτιού, και των δικών τους, κι' έκαναν το σταυρό τους. Τό «έχει ε γεϊά» κι' «ώ ρα καλή» και «καλή άνε ά μωση να δώση ό Θεός!» διασταυρόνονταν απ' εδώ κι' απ' εκεί. Μια μάνα, πικρόμυρα έστεισε μυρολόγι:

«Αγάθημά σε ξεγιτεία και τρισανάθημά σε, Πού μου κρατής τον άνδρα μου άνερία δέκα χρόνια, Κι' εφέτος μ' αποπλάνερες μου παίρνεις και το ήγυιό μου!...»

Την ώρα, που ο Σπύρος δρασκελούσε τή θύρα του χανιού, του φώναξε ο πατέρας του, με παραπονειτική φωνή:

— Σπύρο μου στάσου, να σου ειλώ δυό λόγια άκόμα...

Ο Σπύρος σταμάτησε το μουλάρι κι' δ κύρ-Χρήστος μαραμένος από τον πόνο του ξεχωρισμού του πρώτου παιδιού του, και του πλιό αγαπημένου απ' όλα, του λέγει:

— Παιδί μου! Άμα σκαπετήρης το Μέτσοβο είσαι ή δεν είσαι ποιδί μου είναι το ίδιο. Δε οξέξερει κανένας. Άλλά σύ να μη λημονήσης ποτέ ότι είσαι παιδί μου. Μακρυνά από ψέμα, κλειριά, φρονικό και ξένη γυναίκα! Και στο βάθος της θάλασσας κι' αν βρεθής να μη χάσης την έλπίδα σου από τον Θεό! Και βασιλιάς αν γίνηης να μη λημονήσης την πατρίδα σου. Τάκουσες παιδί μου;

— Τάκουσα, πατέρα μου!

— Όρα σου καλή τώρα! Ό Θεός κι' ή εύχή μου μαζί σου!

Τό παιδί χτύπησε το μουλάρι του για να φτάση το ξεμακρυσμένο καρβάνι, κι' ο πατέρας σοριάστηκε στο πεζούλι του χανιού, κι' άρχισαν να τρέχουν τὰ μάτια του, τὰ βρόσες.

Την άλλη την ήμέρα ο κύρ-Χρήστος βολκονταν στο χωριό του και δίκαζε τους πατριώτες του,

που έτρεχαν σ' αυτόν να βροϋν το δικιο τους, κι' ο Σπύρος είχε σκαπετήσει το Μέτσοβο κι' όσους άπαντούσε στο δρόμο, κανένα δεν γνώριζε, κι' ούτε τον γνώριζαν!

Τό καρβάνι τραβοϋσε για την Πόλη, όλο της στερεάς. Είκοσι μέρες χρειάζονταν τότε να πάη κανείς από τὰ Γιάννινα στην Πόλη, δεν τύχαινε στο δρόμο κανένα άμποδιο. Είχαν περάσει δέκα μέρες δρόμο πέρα από τή Θεσσαλονίκη χωρίς να τους τρέξη κανένα κακό. Είταν όλοι αγαπημένοι, όλοι μιὰ χαρά και περνούσαν τον δρόμο τους τραγουδώντας και κουβεντιάζοντας σαν άδελφια. Εκείνη την ήμέρα μπήκε ο διάβολος στη μέση. Τού ένος από το καρβάνι είχε πέσει ή σακούλα του με ό,τι χρήματα είχε, και την είχε βρει ένας άλλος, από τους είκοσι συνταξιδιώτες, και του την έδωκε, κρατώντας τὰ μισά για βρετικά. Εκείνος που είχε χάσει την σακούλα γύρευε άνεριο το χρηματικό ποσό, που είχε μέσα, κι' εκείνος που την είχε βρει δεν τώδινε, λέγοντας ότι είχε δικαίωμα να βαστάξη τὰ μισά για βρετικά, κι' από λόγο σε λόγο πιάστηκαν, κι' άρχισαν να χτυπιούνται στα γερά, φωνάζοντας: «βιό μου», ένας και «δικιο μου!» ο άλλος. Μπήκαν οι άλλοι να τους χωρίσουν, αλλά κι' αυτοί χωρίστηκαν σε δυό: άλλος με τον έναν κι' άλλοι με τον άλλο. Εκείνος οποι είχε βρει τή σακούλα επέμενε να βαστάη τὰ μισά, λέγοντας:

— Δικαιοϋμαι να βαστάξω τὰ μισά, διότι, αν δε φανέρωνα ότι ήρα την σακούλα, μπόρουν να τὰ φάω όλα τὰ χρήματα, που είχε μέσα.

Εκείνος πάλι που την είχε χάσει επέμενε να τὰ ζητήη όλα, λέγοντας:

— Δεν δικαιοϋσαι να μου βαστάξης τὰ μισά, διότι δεν είμαστε απ' άλλο καρβάνι ού κι' απ' άλλο γλώ, άλλ' είμαστε από το ίδιο το καρβάνι κι' είμαστε συντρόφοι, κι' ως συντρόφοι είμαστε άδερφια και ύποχρεούμαστε ό ένας να βοηθήη τον άλλο, κι' όχι να κερδίζουμε ό ένας από τον άλλο. Φιλονεικώνας-φιλονεικώνας έφτασαν σ' ένα χάνι, ήσυχασαν λίγο, όσο να πάν, κι' ήρχισαν πάλιν την φιλονεικία. Έδωσε πήρε ο Ρόβας, ο Καρβανάρης να τους ειρημέψη, αλλά δεν μπόρουν και τὰ δυό τὰ μέρη είχαν κάποιον δικαιο, το καθένα για τον εαυτό του. Η φιλονεικία κατάληξε στα χέμια,

και μέσα στο μαλλοτράγμα, κάποιος ειπε με πόνο καρδιακό:

— Ε! και να ξεφύτρωνες, Θεέ μου, το κριτή μας, τον κύρ-Χρήστο, εδώ πέρα, από καμμιά μεριά, πώς θάφηνε ό τρισκατάρατος από τή μέση μας, και πώς θα γέρονταν όλα μέλι γάλα!

— Αχ! ποϋθε να είναι καημένο, ειπε ένας άλλος τους—οέ μιὰ στιγμή θά ειρήνευαν τὰ πάντα.

— Μοϋρθε μιὰ ιδέα—ειπε ένας άλλος...

— Τι;—τον ρώτησε τέταρτος.

— Τι;... Έρχομε το παιδί του εδώ πέρα...

— Και σαν τώχομε;

— Να το βάλωμε στη θέση του πατέρα του... κριτή.

— Μπρε αλήθεια! Να το βάλωμε κριτή. Αν και μικρό άκόμα, θα ξέρη να ειπή κατι, ως παιδί του κριτή μας.

— Σπύρο!—φώναξε—Σπύρο! Τι γίνεται ό Σπύρος του κύρ-Χρήστου;

Ο Σπύρος δεν άκούονταν, τον είχε καταβάλει ο κόπος του δρόμου, κι' άμα έφαγε κούμπησε στον τοίχο κι' αποκοιμήθηκε, έχοντας προσκέφαλο το δισάκι του, στρώμα τή βελεντιούλα του και σκέπασμα την κάππα του.

Η πρόταση ν' αναθέσουν την κριση στο παιδί, είχε γείνει δεχτή απ' όλη τή συνοδεία.

— Να, να!—άκούονταν άνάμεσα στες κουβέντες τους—να ξυπηήσωμε το παιδί να τους κριτη. Είπε παιδί του πατέρα του...

Ο άρχηγός του καρβανιού, ο Ρόβας άκούοντας ότι ήθελαν να ξυπηήσουν το παιδί για να κάμη την κριση, και παίρνοντας το πράγμα γι' άστέιον, τους ειπε:

— Τι λόγια, ώρε, είν' αυτά που λήτε; Αφήστε το παιδί να κοιμηθής. Τι ξέρει αυτό;

— Όχι! όχι!—εφώναζαν πολλοί—πρέπει να το ξυπηήσωμε το παιδί.

Από τρεις άρχισαν να ξυπηούν το παιδί, που κοιμώνταν βαρυνά. Υγνος παιδιακίσιος και μάλιστα ύστερα από δρόμο. Του φώναζαν και του τραβοϋσαν απ' εδώ κι' απ' εκεί αλλά δεν μπορϋσαν να το ξυπηήσουν. Τέλος του έβαλαν ταμπάκο στη μύτη κι' έτσι το ξυπησαν. Το παιδί φτερονίστηκε, άνοιξε, τὰ μάτια του, κύτταξε γύρω γύρω και το πήρε το παραπόνο.

— Γιατί παραπονίσαι, ώρε;—του ειπε ο Ρόβας.

